

Elinvoimavaliokunnan jäsenten vaali toimikaudeksi 2025 - 2029

Khall 03.06.2025 § 124
120/00.00.01.01/2025

Julkinen

Valmistelija hallintosihteeri Elina Heikkinen, p. 044 2885 550.

Varsinaisia päätöksentekuelimiä kunnassa on vain kaksi, kunnanhallitus ja kunnanvaltuusto. Lisäksi on lakisääteisiä lautakuntia. Valiokuntien tehtävä on ohjata sekä linjata asioiden valmistelua. Valiokuntamallista säädetään kuntalain 31:ssä.

Paltamon kunnan hallintosäännön mukaan Paltamon kunnassa toimii elinvoimavaliokunta ja hyvinvointivaliokunta, joissa molemmissa on seitsemän jäsentä. Valiokuntien toimintakausi on valtuuston toimintakausi. Jäsenten tulee olla valtuutettuja tai varavaltuutettuja. Valiokuntien jäsenille ei valita varajäseniä. Valiokunnilla on puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja, jotka valitsee valtuusto valiokunnan jäseniksi valituista. Valiokuntien puheenjohtajien ja varapuheenjohtajien tulee olla valtuutettuja.

Yleiset valintaperusteet ja kriteerit

Kuntalain 70 §:n mukaan luottamustoimeen voidaan valita vain henkilö, joka on suostunut ottamaan toimen vastaan. Valtuustoehdokkaaksi voidaan asettaa vain henkilö, joka on antanut kirjallisen suostumuksensa valtuutetun toimen vastaanottamiseen. Luottamushenkilön tai henkilön, joka on ehdolla muuhun luottamustoimeen kuin valtuutetuksi, on valtuuston tai asianomaisen toimielimen pyynnöstä esitettävä selvitys seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen vaalikelpoisuutensa arvioinnissa.

Yleisestä vaalikelpoisuudesta kunnan luottamustoimeen säädetään kuntalain 71 §:ssä ja 72-77 §:ssä säädetään vaalikelpoisuuden rajoituksista eri toimielimiin. Vaalikelpoisuuden rajoitukset rajaavat kuntalaisten oikeutta osallistua kunnan hallintoon tai jonkin toimielimen hallintoon sen jäsenenä. Vaalikelpoisuus on tarpeen erottaa esteellisyydestä, jolla tarkoitetaan ao. henkilön puolueettomuuden vaarantumista yksittäisten asioiden käsittelyssä. Valtuutetun esteellisyydestä on määräykset kuntalain 97 §:ssä ja muun toimielimen jäsenen esteellisyydestä hallintolain 27-30 §:ssä.

Vaalikelpoisuus lautakuntaan ja valiokuntaan

Kuntalain 74 §:n mukaan vaalikelpoinen lautakuntaan ja valiokuntaan on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:

- asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan alainen kunnan palveluksessa oleva henkilö;
- henkilö, joka on asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa;

- henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle asianomaisessa lautakunnassa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.

Pääasiallisesti henkilöstöasioita hoitavaan toimielimeen sovelletaan, mitä kuntalain 73 §:n 2 momentissa säädetään.

Laki miesten ja naisten välisestä tasa-arvosta

Miesten ja naisten välisestä tasa-arvosta annetun lain 4 a §:ssä säädetään julkisen hallinnon ja julkista valtaa käyttävien toimielinten kokoonpanosta. Ko. määräys edellyttää, että kunnallisissa toimielimissä tulee olla sekä miehiä että naisia vähintään 40 %, jollei erityisistä syistä muuta johdu. Tämä määräys koskee kaikki kunnan toimielimiä lukuun ottamatta kuntien valtuustoja, jotka valitaan yleisillä vaaleilla.

Miesten ja naisten välisestä tasa-arvosta annetun lain mukaan sukupuolikiintiön on toteuduttava sekä varsinaisten että varajäsenten kohdalla. Sen sijaan laki ei vaadi, että varsinaisen jäsenen ja hänen henkilökohtaisen jäsenen olisi oltava samaa sukupuolta. Tasa-arvomääräys ei koske puheenjohtajistoa. Muotoutuneen oikeuskäytännön mukaan sukupuolikiintiö koskee myös kunnan valitsemia edustajia kuntayhtymän toimielimiin.

Vaalin toimittaminen

Vaalin toimittamisesta säädetään kuntalain 105 §:ssä sekä kunnan hallintosäännössä. Pääsääntöisesti käytetään enemmistövaalia, jolloin vaalissa tulevat valituksi eniten ääniä saaneet. Mikäli valittavia on kaksi tai useampia, voidaan vaali toimittaa suhteellisena, mikäli sitä vaatii ryhmä, joka voi saada valituksi vähintään yhden ehdokkaansa.

Esittelijä kunnanjohtaja Pasi Ahoniemi, p. 044 7500 001.

Kunnanjohtajan päätösehdotus: Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että se valitsee toimikaudeksi 2025 - 2029
1) elinvoimavaliokuntaan seitsemän jäsentä
2) yhden valiokunnan jäsenistä puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi.

Kunnanhallitus: Kunnanhallitus hyväksyi kunnanjohtajan päätösehdotuksen.

Toimeenpano: kunnanvaltuuston käsittelyyn
Muutoksenhakukielto (asia koskee valmistelua)